

Avaleht>Raha/Rahalised nõuded>Hagi tagamine nõude puhul ELI liikmesriikides

Hagi tagamine nõude puhul ELI liikmesriikides

Horvaatia

1 Millised on abinõude eri liigid?

Täitemenetluse seaduse (*Ovršni zakon (Narodne Novine (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ja 73/17)*, edaspidi OZ) kolmandas jaos, mis kannab pealkirja „Nõuete tagamine esialgsete meetmete abil“ (*Osiguranje*) nähakse ette järgmised meetmed:

- tagamine kinnisvarale kohustusliku pandiõiguse seadmisega – 28. jaotis,
- kohtulik ja notariaalne pandiga tagamine poolte kokkuleppel – 29. jaotis,
- kohtulik ja notariaalne tagamine objektide omandiõiguste üleandmisega ja õiguste üleandmisega – 30. jaotis,
- tagamine esialgse õiguskaitsega – 31. jaotis,
- tagamine esialgsete meetmetega – 32. jaotis,
- ajutised meetmed – 33. jaotis.

OZ kohaselt saab kaitsemeetmetena käsitada vaid kõnealuse või muu seadusega sellena määratud meetmeid. Kaitsemeetmed ei ole lubatud objektide ja õiguste puhul, mille suhtes OZ kohaselt ei tohi täitmist kohaldada, välja arvatud juhul, kui seadusega nähakse ette teisiti.

2 Millistel tingimustel võib selliseid abinõusid rakendada?

2.1 Menetlus

Nõuete sundtagamise tähenduses võimaldab OZ (pikaajalise) meetmena kohustuslikus korras kehtestada pandiõiguse kinnisvarale ja vallasvarale (nt rahalised nõuded, sissetulek – töötasu, pension jne, pangakonto, väärtpaberid ja aktsiad) ning pakkuda tagatise objektide omandiõiguse üleandmisega ja õiguste üleandmisega. Tagamine pandiõiguse seadmisega võib olla vabatahtlik või kohustuslik, samas kui objektide omandiõiguse üleandmine ja õiguste üleandmine saab olla üksnes vabatahtlik, kas kohtumenetluse käigus või notari juures.

Muud OZiga reguleeritud meetmed on esialgne õiguskaitse, esialgseid ajutised meetmed, mida kasutatakse tagamiseks. Need meetmed saab kehtestada kohustuslikuna üksnes kohus, kas poolte taotlusel või *ex officio*.

Munitsipaalkohtud on pädevad määrama ja rakendama tagamisega seotud korraldust, välja arvatud juhul, kui see on seadusega tehtud ülesandeks mõnele muule kohtule, ning kaubanduskohtud on pädevad määrama tagamise korraldust ja seda rakendama asjades, milles nad on pädevad määrama täitmist.

Ex officio on pädev määrama tagamise korraldust ja seda rakendama kohus, kellel on pädevus otsustada tagatud nõudega võlausaldaja taotluse üle, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud teisiti.

Pädevus otsustada rahaliste nõuete tagamise taotluste üle, seades kinnisvarale kohustusliku pandiõiguse, on seda kinnistusraamatut pidaval kohtul, kuhu rahalist nõuet kindlaks määraval täitedokumendil põhinev kanne tuleb teha. Selle meetme võtmise eesmärk on kaitsta rahalist nõuet, seades kinnisvarale kande tegemisega pandiõiguse. Pandiõiguse kande tegemisel on selline mõju, et selle kinnisvara suhtes toimuvat täitmist saab rakendada ka kolmandate isikute suhtes, kes selle kinnisvara edaspidi omandavad.

Kohus võib anda korralduse rahalise nõude tagamiseks pandiõiguse seadmisega poolte kokkuleppel, kui tagatud nõudega võlausaldaja ja tagatud nõude võlgnik taotleavad seda teatud objektide puhul ühiselt, eesmärgiga tagada rahalist nõuet. Territoriaalne pädevus teha otsus taotluste kohta tagada tagatud nõudega võlausaldaja rahalised nõuded tagatud nõude võlgniku objektide ja õigustega ning seda tagamist rakendada määratakse kindlaks OZ nende sätete asjakohase kohaldamisega, milles käsitletakse kohtu territoriaalset pädevust täitemenetluses selle menetluse objektide üksikute liikidega seotud rahaliste nõuete täitmisel. Kohtuprotokollis registreeritakse poolte leping nõude olemasolu kohta ja selle lõpptähtaja kohta ning ka poolte leping selle kohta, et see nõue tagatakse pandiõiguse seadmisega. Allkirjastatud lepingul on kohtuliku kokkuleppe jõud.

Rahalise nõude notariaalne tagamine pandiõiguse seadmisega pooltevahelisele lepingule tuginedes on võimalik võlausaldaja ja võlgniku lepingu alusel, mis on sõlmitud kas notariaalse dokumendina või legaliseeritud sisuga eraõigusliku dokumendina ning mis sisaldab ka võlgniku avaldust, et mõnele tema varale võidakse seada pant.

Kohtulik tagamine objektide omandiõiguse üleandmisega ja õiguste üleandmisega on võimalik pooltevahelisel kokkuleppel selle kohta, et nendevaheline leping omandiõiguse üleandmise (tagatud nõude võlgnikule kuuluva mõne objekti omandiõiguse üleandmine tagatud nõudega võlausaldajale, eesmärgiga kaitsta tagatud nõudega võlausaldaja konkreetset rahalist nõuet) või tagatud nõude võlgniku mõne õiguse üleandmise (tagatud nõudega võlausaldajale, samal eesmärgil) kohta lisatakse kohtuistungis protokolli. Tagada võidakse ka tulevase nõudeid. Sellel lepingul on kohtuliku kokkuleppe jõud. Kohus, kellel on territoriaalne pädevus teha otsus taotluste kohta tagada rahalised nõuded objektide omandiõiguse üleandmisega ja õiguste üleandmisega, määratakse kindlaks OZ nende sätete asjakohase kohaldamisega, milles käsitletakse kohtu territoriaalset pädevust täitemenetluses selle menetluse objektide üksikute liikidega seotud rahaliste nõuete täitmisel.

Notariaalne tagamine objektide omandiõiguse üleandmisega, st aktsiate, osade või osaluste üleandmisega on võimalik võlausaldaja ja võlgniku lepingu alusel, mis on sõlmitud kas notariaalse dokumendina või legaliseeritud sisuga eraõigusliku dokumendina. Notari volitused võtta individuaalseid tagamisemeetmeid on määratud kindlaks vastavalt notarite registrijärgset asukohta ja tööpiirkonda käsitlevatele eeskirjadele.

Territoriaalne pädevus teha otsuseid esialgse täitmise taotluste kohta ja seda täitmist rakendada on kohtul, kellel oleks täitmise pädevus omandiõigust tõendava dokumendi alusel. Esialgse täitmise tagamise kohta annab korralduse ja seda rakendab kohus. Tsviilkohutemenetluses tehtud otsuse alusel annab kohus korralduse esialgseks täitmiseks, et tagada mitterahaline nõue, mida ei saa tagada esialgse kande tegemisega avaliku registrisse, kui sissenõudja tõendab, et täitmise edasilükkamisel kohtuotsuse seadusliku jõustumiseni on tõenäoline risk, et täitmine muutub võimatuks või märkimisväärselt keerulisemaks, ja kui sissenõudja esitab tagatise kahju katteks, mida võlgnik võib sellise täitmise tõttu kanda.

Territoriaalne pädevus teha otsuseid esialgse õiguskaitse taotluste kohta ja vastavate meetmete rakendamiseks on kohtul, kellel oleks täitmise pädevus omandiõigust tõendava dokumendi alusel, vastavalt millele anti tagamiskorraldus. Esialgsete meetmete võtmise korralduse võimalikkus sõltub sellest, kas tagatud nõudega võlausaldaja tõendab sellise riski olemasolu, et ilma nende meetmeteta oleks nõude sissenõudmine kas võimatu või märkimisväärselt keerulisem. Teatud juhtudel võib kohus seada esialgse meetme tingimuseks tagatise esitamise kahju katteks, mida võlgnik võib sellise korralduse andmise tõttu kanda. Põhjendatud otsuses, millega antakse korraldus võtta esialgseid meetmeid, tuleb osutada tagatava nõude väärtus, sealhulgas intressid ja kulud, nõude tagamiseks kasutatud meede ning ajavahemik, mille kohta korraldus anti (kuni 15 päeva pärast seda, kui täitmise tingimused on täidetud).

Enne kui algatatakse kohtuvaidlus või mis tahes muu kohtumenetlus seoses tagatava nõudega, on territoriaalne pädevus teha otsuseid ajutiste meetmetega tagamise taotluste kohta sellel kohtul, kes olnuks ka muul juhul pädev täitmissetepanekute asjus otsuseid tegema. Territoriaalne pädevus rakendada ajutisi meetmeid on kohtul, kes oleks täitmise rakendamiseks ka muul juhul pädev. Pärast menetluse algatamist on pädevus teha otsuseid taotluste kohta ajutiste meetmetega tagamiseks sellel kohtul, kus menetlus algatati. Kui see on individuaalse asja asjaolude puhul põhjendatud, saab taotluse esitada ka kohtule, kellel on territoriaalne täitmise pädevus. Kohus, kellel oleks pädevus teha otsuseid täitmise kohaldamise kohta omandiõigust tõendava dokumendi alusel, mis on koostatud tsiviilmenetluse käigus, on pädev tegema ka otsuseid taotluste kohta anda korraldus võtta ajutisi meetmeid pärast kõnealuse menetluse lõppu. Korralduse võtta ajutisi meetmeid annab kohus taotluse alusel, mis on esitatud enne kohtu- või haldusmenetluse algatamist või selle ajal ning pärast selle menetluse lõppu, kuni täitmine on ellu viidud. Otsustel anda korraldus ajutiste meetmete võtmiseks on täitedokumendi jõud. Ajutiste meetmete liigid olenevad asjaolust, kas ajutiste meetmetega tagatakse rahalist või mitterahalist nõuet. Kohus võib asja asjaoludest olenevalt anda vajaduse korral korralduse võtta mitu ajutist meetet.

Vallasvara, aktsiate, osade või osaluste koormatised, õigused või keelud sisestatakse kohtuotsuse, st notariaalse dokumendi või legaliseeritud sisuga eraõigusliku dokumendi alusel kohtulikult ja notariaalselt kaitstavate võlausaldajate nõuete registrisse (pandiregister) (*Upisnik založnih prava*), mida peab rahandusamet ja mis on ainulaadne sisestatud koormatiste, õiguste või keeldude andmebaas; pantide või kinnisvara omandiõiguste muudatuste kanded registreeritakse kinnistusraamatutes.

2.2 Peamised tingimused

Kui kohus annab tagamiskorralduse kinnisvarale kohustusliku pandiõiguse seadmisega, otsustab kohus taotluse üle tagada rahalisi nõudeid omandiõigust tõendava dokumendi alusel, vastavalt millele anti korraldus rahalise nõude tasumise kohta. Tagamise kohta korralduse andmiseks ei ole erinõudeid ja kohus annab tagamiseks korralduse taotluse alusel ning kinnistusraamatusse kantud kinnisvarale tehakse tagatud nõudega võlausaldaja kasuks kanne pandiõiguse kohta ja osutatakse ka nõude täidetavusele. Kui tagatud nõude võlgnik ei ole kinnistusregistrisse kantud kui kinnisvara omanik, esitab tagatud nõudega võlausaldaja koos taotlusega ka dokumendi, mille alusel saab teha kande tagatud nõude võlgniku omandiõiguse kohta.

Tagatud nõudega võlausaldaja ja tagatud nõude võlgnik võivad selleks, et esitada tagatud nõudega võlausaldaja rahalisele nõudele tagatis, koormates selleks tagatise teatavaid objekte pandiga, omavahelisel kokkuleppel paluda kohtul anda korraldus registreerida tagatud nõudega võlausaldaja kasuks pant tagatud nõude võlgniku kinnisvarale, vallasvarale, rahalisele nõudele ja muudele tagatud nõude võlgniku objektidele ja õigustele, või nad võivad sellise kokkuleppe sõlmida notariaalse dokumendi või eraõigusliku dokumendi vormis, mis hõlmab võlgniku kinnitust, et mõnele tema varale võib seada pandi.

Allkirjastatud kohtuprotokollil, st notariaalsel dokumendil või legaliseeritud eraõiguslikul dokumendil on samuti kohtuliku kokkuleppe jõud selle isiku suhtes, kes on andnud nõusoleku oma objektile või õigusele pandi seadmiseks, ja nende dokumentide alusel on õigus teha tagatud nõude sissenõudmiseks otsese ettepaneku täitmisele pööramiseks isiku suhtes, kelle varale seati nõude tagamiseks pant.

Pooled võivad ühiselt paluda kohtul määrata kohtuistungi aeg ning lisada selle kohtuistungi protokollil nende leping tagatud nõude võlgniku mõne objekti omandiõiguse üleandmise kohta tagatud nõudega võlausaldajale, eesmärgiga tagada tagatud nõudega võlausaldaja konkreetset rahalist nõuet, või tagatud nõude võlgniku mõne õiguse üleandmise kohta samal eesmärgil. Tagada võidakse ka tulevase nõudeid. Selline leping võidakse allkirjastada notariaalse või legaliseeritud sisuga eraõigusliku dokumendina. Leping peaks sisaldama sätet tagatud nõude tähtaja ning ka selle kindlaksmääramise viisi kohta. Tagatud nõude võlgnik võib olla ka isik, kelle vastu tagatud nõudega võlausaldajal ei ole tagatavat nõuet, st kolmas isik, kes nõustub sellise nõude tagamisega. Lepingut võidakse kohaldada ka mitterahaliste nõuete tagamiseks, sel juhul tuleb lepingus osutada nõude rahaline väärtus. Nõue peab olema tuvastatud või tuvastatav. Lepingule võidakse lisada tagatud nõude võlgniku nõusolekuavaldus, millega võimaldatakse tagatud nõudega võlausaldajal vastavalt protokollile taotleda võlgniku suhtes täitmist, et viimane loovutaks pärast tagatud nõude tähtaja möödumist tagatisobjekti. Sellist avaldust sisaldav protokoll kujutab endast omandiõigust tõendavat dokumenti. Kui kinnistusraamatusse kantud kinnisvara omandiõigus antakse lepinguga üle, peaks see leping sisaldama tagatud nõude võlgniku nõusolekuavaldust, et lepingu alusel saab üleandmise teha otse kinnistusraamatus ja et kinnistusraamatu kandega antakse kinnisvara omandiõigus üle tagatud nõudega võlausaldajale, koos märkusega, et üleandmise eesmärk on tagada konkreetset tagatud nõudega võlausaldaja nõuet. Kui ei ole ette nähtud teisiti, on tagatud nõude võlgnikul õigus jätkata selle objekti kasutamist, mille omandiõigus on tagatud nõudega võlausaldajale üle antud, st kasutada tagatud nõudega võlausaldajale üle antud õigust; tagatud nõudega võlausaldajal on aga õigus talle üle antud vara või õigus nõude tähtaja möödumisel müüa või koormata kinnisvara hüpotekiga.

Rahaliste nõuete tagamiseks esialgsete meetmetega võidakse anda korraldus kohtuotsuse või haldusasutuse otsuse alusel, mis ei ole veel seaduslikult jõustunud ja mis põhineb kohtus või haldusasutuses sõlmitud kokkuleppel, kui selles kokkuleppes määratud nõude tähtaeg ei ole veel möödunud, või mis põhineb notariaalsel otsusel või notariaalsel dokumendil, kui selles kokkuleppes määratud nõude tähtaeg ei ole veel möödunud. Kui tagatud nõudega võlausaldaja tõendab, et nõude tagamata jätmisel tekib tõenäoliselt oht, et nõude realiseerimine muutub võimatuks või märkimisväärselt keerulisemaks, annab kohus nende dokumentide alusel korralduse esialgsete meetmete võtmiseks. Riski käsitatakse tõenäolisena, kui korraldus esialgsete meetmete võtmiseks on antud maksekorralduse või täitedokumendi alusel vastavalt autentsele dokumendile, mis on väljastatud ametliku dokumendi või notari legaliseeritud dokumendi, vekslil või tšeki põhjal, mille kohta on tähtaja jooksul esitatud vastuväide; omandiõiguse nõudega seotud kriminaalmenetluses tehtud kohtuotsuse alusel, mille puhul saab taotleda taastlõuandmist; otsuse alusel, mida tuleb täita välisriigis; omaksvõtmisel põhineva kohtuotsuse alusel, mille kohta on esitatud edasikaebus; kokkuleppe alusel, mis on vaidlustatud seadusega ettenähtud viisil; notariaalse otsuse või dokumendi alusel, kui selles osutatud nõude tähtaeg ei ole veel möödunud ja kui see on vaidlustatud seadusega ettenähtud viisil. Kohus lükkab tagasi esialgseid meetmeid käsitleva tagamistaotluse, st tühistab teatava esialgse meetme ja peatab menetluse, kui tagatud nõude võlgnik tõendab, et risk tõenäoliselt puudub või see on likvideeritud.

Taotlus ajutiste meetmete võtmiseks tagamise eesmärgil võidakse esitada enne kohtu- või haldusmenetluse algatamist või selle ajal ning pärast selle menetluse lõppu, kuni täideviimine on ellu viidud. Taotluses ajutise meetme võtmise korralduse kohta peab tagatud nõudega võlausaldaja esitama soovivaalduse, millist nõuet täpselt ta soovib tagada, osutama meetme, mida ta taotleb, ja selle kestuse ning vajaduse korral tagamisvahendid, millega ajutine meede sundtäidetaks, ning ka tagatisobjekti. Taotlus peab sisaldama viidet asjaoludele, millele taotlus anda korraldus ajutise meetme võtmiseks tugineb, ja selles tuleb esitada neid väiteid kinnitavad tõendid. Tagatud nõudega võlausaldaja on kohustatud need tõendid võimaluse korral taotlusele lisama. Korraldus ajutise meetme võtmiseks võidakse anda selliste nõuete tagamiseks, mille tähtaeg ei ole möödunud ja mis on tingimuslikud, ning see ei ole lubatud, kui on täidetud tingimused, mille puhul saab anda korralduse esialgse meetme võtmiseks ning kui sellega saavutatakse samasugune tagav mõju. Korraldus võtta ajutine meede rahalise nõude tagamiseks võidakse anda, kui tagatud nõudega võlausaldaja tõendab eeldatavat nõuet ja tõenäosust, et sellise meetme võtmata jätmise korral on olemas risk, et tagatud nõude võlgnik takistab nõude sissenõudmist või muudab selle märkimisväärselt keerulisemaks kas oma vara võõrandamisega, selle varjamisega või sellest muul viisil vabanemisega. Tagatud nõudega võlausaldaja ei pea riski olemasolu tõendama, kui ta tõendab, et tagatud nõude võlgnik kannaks taotletava meetme tõttu vaid tühist kahju, ning riski olemasolu käsitatakse tõendatuna, kui nõuet tuleb täita välisriigis. Mitterahalise nõude tagamiseks saab anda korralduse võtta ajutine meede, kui tagatud nõudega võlausaldaja tõendab oma nõude olemasolu tõenäolisust ja osutab eeldatavale riskile, et ilma selle meetmeta takistaks tagatud nõude võlgnik nõude sissenõudmist või teeks selle märkimisväärselt keerulisemaks, eelkõige praeguse olukorra muutumisega, või kui ta tõendab, et meede on tõenäoliselt vajalik vägivalla või pöördumatu kahju tekkimise ennetamiseks. Sealjuures ei pea tagatud nõudega võlausaldaja riski olemasolu tõendama, kui ta tõendab, et tagatud nõude võlgnik kannaks

taotletava meetme tõttu vaid tühist kahju, ning riski olemasolu käsitatakse tõendatuna, kui nõuet tuleb täita välisriigis. Kohus võib anda korralduse ajutise meetme võtmiseks tagatud nõudega võlausaldaja ettepanekul isegi siis, kui too ei ole tõendanud nõude olemasolu ja riski tõenäosust, kui ta on aga eelnevalt, kohtu määratud tähtjaks esitanud tagatise kahju hüvitamiseks, mida tagatud nõude võlgnik võib ajutise meetme määramise ja rakendamise tõttu kanda. Kui tagatud nõudega võlausaldaja ei esita määratud tähtjaks tagatisdeposiiti, lükkab kohus tagamistaotluse tagasi. Asja asjaolusid arvestades võib kohus anda korralduse võtta vajaduse korral mitu ajutist meetet; kui kõnealuse asja puhul on võimalik võtta mitu meetet, annab kohus korralduse võtta tagamiseks kõige asjakohasem meede (ja kui need kõik on võrdset sobivad, annab kohus korralduse võtta meede, mis on tagatud nõude võlgnikule kõige vähem koormav).

3 Abinõude ese ja laad

3.1 Millist liiki vara suhtes võib neid abinõusid kohaldada?

Tagamismeetmeid ja ajutisi meetmeid võidakse kohaldada tagatud nõude võlgniku mis tahes objekti või õiguse suhtes, nt kinnisvara, vallasvara, rahalist nõuete, pensionide, puudetoetuste, pangakontodel või hoiukontodel olevate deposiitide ja muude omandiõiguste suhtes, niivõrd, kui need ei ole seadusega täitmisest vabastatud või kui õigus täitmisele ei ole vara puhul seadusega piiratud (nt vara, mis ei ole ringluses, põllumajandustootjate põllud ja põllumajandushooned, kui need on vajalikud elatise hankimiseks, sealhulgas ka lähimatele pereliikmetele ning teistele isikutele, kelle toetamine on seaduse kohaselt nõutav jne).

3.2 Milline on selliste abinõude mõju?

Kinnisvara tagamine pandiõiguse seadmisega (vabatahtlik või sundkorras, kohtulik või notariaalne) kehtestatakse pandi kandmisega kinnistusraamatusse, kuhu on kantud ka kinnisvara.

Objektide omandiõiguse ja õiguste üleandmist hõlmava kohtuliku ja notariaalse tagamise puhul saab tagatud nõudega võlausaldaja pärast nõutavatesse avalikesse registritesse kande tegemist objekti või õiguse omanikuks. Tagatud nõudega võlausaldaja ja tagatud nõuete võlgnik võivad tagatud nõudega võlausaldaja rahalisele nõudele tagatise esitamiseks pandiõiguse saamisega teatud objektidele paluda kohtult vastastikusel nõusolekul anda tagatud nõudega võlausaldaja kasuks korraldus võtta ja rakendada järgmisi meetmeid:

1. registreerida pant tagatud nõude võlgniku kinnisvarale;
2. anda kinnistusraamatut pidavale kohtule hoiule pooltevaheline leping pandiõiguse seadmise kohta kinnisvarale, mis ei ole kinnistusraamatusse kantud;
3. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku vallasvarale;
4. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku rahalisele nõudele;
5. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku sissetuleku osale, mis põhineb töö- või teenistuslepingul;
6. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku pensioni, puudetoetuse või saamatajäänud tulude hüvitise osale;
7. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku nõude kohta, mis on pööratud pangakontole või hoiuraamatule;
8. teha kanne pandiõiguse kohta nõudele loovutada või anda üle vallasvara või loovutada kinnisvara;
9. teha kanne pandiõiguse kohta muule varale või tegelikele õigustele;
10. teha kanne pandiõiguse kohta hoidmistunnistustele ja muudele väärtpaberitele ning nende hoiuleandmise kohta;
11. teha kanne pandiõiguse kohta aktsiatele, millele ei ole väljastatud hoidmistunnistust, ja osadele ning osalustele ettevõtetes;
12. teha kanne depositooriumis (*Depozitno društvo*) hoitavate väärtpaberite kohta.

Tagamine esialgse täitmisega: selleks et esitada tagatis mitterahalise nõude täitmiseks, mida ei saa tagada tingimusliku registreerimisega avalikus registris, võib kohus tsiviilmenetluses tehtud otsuse põhjal anda korralduse esialgseks täitmiseks.

Tagamine esialgse täitmisega: kohus saab anda korralduse võtta järgmisi esialgseid meetmeid:

1. registreerida pandiõigus tagatud nõude võlgniku kinnisvarale või õigusele, mille kohta on kinnisvarale tehtud kanne;
2. anda kinnistusraamatut pidavale kohtule hoiule pooltevaheline leping pandiõiguse seadmise kohta kinnisvarale, mis ei ole kinnistusraamatusse kantud;
3. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku vallasvarale;
4. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku rahalisele nõudele;
5. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku sissetuleku osale, mis põhineb töö- või teenistuslepingul;
6. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku pensioni, puudetoetuse või saamatajäänud tulude hüvitise osale;
7. teha kanne pandiõiguse kohta tagatud nõude võlgniku nõude kohta, mis on pööratud pangakontole või hoiuraamatule;
8. teha kanne pandiõiguse kohta nõudele loovutada või anda üle vallasvara või loovutada kinnisvara;
9. teha kanne pandiõiguse kohta muudele varadele või tegelikele õigustele;
10. teha kanne pandiõiguse kohta hoidmistunnistustele ja muudele väärtpaberitele ning nende hoiuleandmise kohta;
11. teha kanne pandiõiguse kohta aktsiatele, millele ei ole väljastatud hoidmistunnistust, ja osadele ning osalustele ettevõtetes;
12. teha kanne depositooriumis (*Depozitno društvo*) hoitavate väärtpaberite kohta;
13. kehtestada pankadele keeld maksta tagatud nõude võlgniku või kolmanda isiku kontolt välja summa, mille kohta on antud korraldus võtta esialgne meede.

Tagatud nõudega võlausaldaja saab esialgsele meetmele tuginedes hankida pandi tagatisobjektile. Kui maksekeelu korraldus on antud tagatud nõude võlgniku pangas hoitava rahasumma kohta, ei saa seda summat kogu keeluaia jooksul üle kanda, välja arvatud tagatud nõude tasumiseks.

Ajutised meetmed

– Rahalise nõude tagamiseks saab anda korralduse võtta mis tahes meede, millega see eesmärk saavutatakse, ja täpsemalt järgmised meetmed:

1. keelata tagatud nõude võlgnikul võõrandada või koormata vallasvara, neid objekte arestida ja anda need tagatud nõudega võlausaldajale või kolmandale isikule hoiule;
2. arestida ja deponeerida raha, väärtpabereid ja samalaadseid varasid kohtu või notari kaudu;
3. keelata tagatud nõude võlgnikul võõrandada või koormata kinnisvara või kinnisvara puhul tema kasuks registreeritud õigusi *in rem*, koos keelumärkega kinnistusraamatus;
4. keelata tagatud nõude võlgniku võlgnikul täita vabatahtlikult oma kohustust tagatud nõude võlgniku ees ning keelata tagatud nõude võlgnikul võimaldada seda kohustust täita, st käsutada oma nõuet;
5. anda pangale korraldus keelduda tagatud nõude võlgniku kontolt makse tegemisest tagatud nõude võlgnikule või tagatud nõude võlgniku taotlusel kolmandale isikule summas, mille kohta on antud korraldus võtta ajutine meede.

– Mitterahalise nõude tagamiseks saab anda korralduse võtta mis tahes meede, millega saavutatakse sellise tagamise eesmärk, ja täpsemalt järgmised meetmed:

1. keelata selle vallasvara võõrandamine ja koormamine, millele nõue on suunatud, need arestida ja anda need tagatud nõudega võlausaldajale või kolmandale isikule hoiule;

2. keelata nende aktsiate, osade või osaluste võõrandamine ja koormamine, millele nõue on suunatud, koos keelumärkega aktsiaraamatus ja vajaduse korral ka kohtu protokollis; keelata nende aktsiatega või omakapitaliga seotud õiguste kasutamine; anda aktsiate, osade või osaluste haldamine kolmandale isikule; moodustada äriühingus ajutine nõukogu;
3. keelata muude selliste õiguste võõrandamine ja koormamine, millele nõue on suunatud, ja anda nende õiguste haldamine kolmandale isikule;
4. keelata selle kinnisvara, millele nõue on suunatud, või sellisele kinnisvarale (millele nõue on suunatud) registreeritud õiguste *in rem* võõrandamine ja koormamine koos keelumärkega kinnistusraamatus; arestida kinnisvara ja anda see tagatud nõudega võlausaldajale või kolmandale isikule hoiele;
5. keelata tagatud nõude võlgniku võlgnikul loovutada objekti, anda üle õigus või võtta mõni muu mitterahaline kohustus, millele nõue on tagatud nõude võlgniku puhul suunatud;
6. keelata tagatud nõude võlgnikul võtta mis tahes meetmeid, mis võivad põhjustada tagatud nõudega võlausaldajale kahju, ja keelata nende objektide mis tahes muutmise, millele nõue on suunatud;
7. anda tagatud nõude võlgnikule korraldus võtta teatavaid meetmeid, mis on vajalikud vallas- või kinnisvara säilitamiseks või objektide praeguse seisundi säilitamiseks;
8. volitada tagatud nõudega võlausaldajat hoidma kuni kohtuvaidluse lahendamiseni alal tagatud nõude võlgniku objekte, mida hoitakse tema juures ja millele nõue on suunatud;
9. volitada tagatud nõudega võlausaldajat võtma teatavaid meetmeid või omandama teatavaid objekte kas ise või volitatud isiku kaudu, peamiselt eesmärgiga taastada esialgne olukord;
10. saata töötaja ajutiselt tööle tagasi; maksta töövaidluse ajal hüvitist, kui see on vajalik tema ülalpidamiseks ja nende isikute ülalpidamiseks, keda ta on seaduse kohaselt kohustatud toetama.

3.3 Kui kaua sellised abinõud kehtivad?

Kohtulik ja notariaalne kaitsmine pandi seadmisega või objektide omandiõiguse üleandmisega ja õiguste üleandmisega kehtivad reeglina kuni menetluse lõpuleviimiseni.

Otsuses, millega antakse korraldus võtta esialgseid meetmeid, tuleb osutada tagatava nõude väärtus, sealhulgas intressid ja kulud, nõude tagamiseks kasutatud meede ning ajavahemik, mille kohta korraldus anti. Ajavahemik, mille kohta antakse korraldus võtta esialgne meede, ei või kesta üle 15 päeva pärast seda, kui täitmise tingimused on täidetud. Kui see ajavahemik möödub enne, kui jõustub otsus, mille alusel on antud esialgse meetme võtmise korraldus, pikendab kohus seda ajavahemikku tagatud nõudega võlausaldaja ettepanekul, mis on kohtule esitatud enne selle ajavahemiku möödumist, mille kohta on antud korraldus võtta esialgne meede, tingimusel, et asjaolud, mille tõttu anti korraldus see meede võtta, ei ole muutunud.

Otsusega, millega antakse korraldus võtta ajutine meede, määratakse kindlaks ka selle meetme kestus, ja kui korraldus võtta meede antakse enne hagi esitamist või muu menetluse algatamist, määratakse selles kindlaks ka ajavahemik, mille jooksul tagatud nõudega võlausaldaja peab meetme põhjendamiseks esitama hagi, st taotluse algatada muu menetlus. Tagatud nõudega võlausaldaja ettepanekul pikendab kohus ajutise meetme kestust, tingimusel, et asjaolud, mille tõttu anti korraldus see meede võtta, ei ole muutunud.

4 Kas abinõu kohta saab esitada kaebuse?

Esimeses astmes tehtud kohtuotsuse kohta saab esitada edasikaebuse kaheksa päeva jooksul alates esimese astme kohtuotsuse tegemise päevast, välja arvatud juhul, kui OZis on sätestatud teisiti. Reeglina ei lükka edasikaebuse esitamine kohtuotsuse täidetavust edasi. Edasikaebuse kohta teeb otsuse apellatsioonikohus.

Edasikaebust kohtuotsuse kohta võtta ajutine meede ei saadeta vastaspoolele vastuse saamiseks ning apellatsioonikohus teeb edasikaebuse kohta otsuse kolmekümne päeva jooksul alates selle kättesaamisest.

Notariaalse dokumendi või legaliseeritud eraõigusliku dokumendi puhul ei ole kohtulikud õiguskaitsevahendid kättesaadavad, kuid võlgnik võib notariaalse kaitse kohta esitada vastuväited konkreetsetes kohtuvaidluses, mille käigus ta vaidlustab lepingud. Kolmandad isikud võivad notariaalse kaitse kohta esitada vastuväited kohtumenetluses vastavalt eeskirjadele, mida kohaldatakse kohtuliku tagamise kohta esitatavate vastuväidete suhtes.

Läbivaatamine on lubatud üksnes tagamismenetlustes, kui teises astmes tehtud kohtuotsus on sellise sisulise või menetlusliku küsimuse lahendusest, mis on oluline seaduse ühetaolise kohaldamise tagamiseks ning kõigi poolte võrdõiguslikkuse tagamiseks selle kohaldamisel vastavalt kohtuvaidluse eeskirjadele. Taasläbivaatamine ei ole lubatud ning esialgse olukorra taastamine on lubatud üksnes edasikaebuste või vastuväidete esitamise tähtaja möödumise alusel.

Viimati uuendatud: 25/09/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.